หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ

มิติแสงจากผนังไม้ใผ่เรือนพื้นถิ่น กรณีศึกษาเรือน พื้นถิ่นอาข่า หมู่บ้านอังหล่อ จังหวัดเชียงราย

ผู้เขียน

นางสาวเขมินทรา อุปกุล

ปริญญา

สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (สถาปัตยกรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ คร. บุรินทร์ ธราวิจิตรกุล

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์แสงธรรมชาติ กับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นภาคเหนือ ในการศึกษามองเห็นความสำคัญของผนังไม้ไผ่เรือนพื้นถิ่นและ ลักษณะแสงที่ส่องลอดผ่านผนังไม้ไผ่เข้ามาในพื้นที่ภายในเรือน มิติแสงที่เกิดขึ้นสะท้อน ให้เห็นถึงภูมิปัญญา คุณค่า ความงาม บทบาทของแสงธรรมชาติที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์กับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ 1. ศึกษารูปแบบผนังไม้ไผ่ ของเรือนพื้นถิ่นและลักษณะแสงที่ลอดผ่าน 2. ศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมิติแสง ที่ลอดผ่านผนังไม้ไผ่กับการรับรู้พื้นที่และแสงธรรมชาติกับการเปลี่ยนแปลงของเวลา 3. หาแนวทาง ในการถอดคุณค่า การรับรู้ของแสงที่พบในเรือนพื้นถิ่นสู่การประยุกต์ออกแบบแสงธรรมชาติใน สถาปัตยกรรมให้เข้ากับบริบทการออกแบบสภาวะปัจจุบัน โดยใช้กรณีศึกษาเรือนพื้นถิ่นอาข่า หมู่บ้านอังหล่อ จังหวัดเชียงราย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาแนวคิดทฤษฎีด้านปรากฎการณ์แสง ในสถาปัตยกรรมควบคู่ไปกับการศึกษาทฤษฎีด้านกายภาพแสงธรรมชาติในสถาปัตยกรรม และใน ขั้นตอนของการศึกษาจะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดมิติแสงในเรือน พื้นถิ่น แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทดลองการออกแบบเพื่อหาแนวความคิดในการการถอดคุณค่า การรับรู้ของแสงที่พบในเรือนพื้นถิ่นสู่การประยุกต์ออกแบบแสงธรรมชาติในสถาปัตยกรรม ให้เข้ากับบริบทการออกแบบสภาวะปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยทางค้านกายภาพของรูปแบบผนังเรือนส่งผลต่อการเกิดมิติแสงขึ้น ภายในเรือนพื้นถิ่น และบัจจัยสำคัญคือความสล้วของพื้นที่ภายในที่เป็นตัวช่วยให้แสงเกิดมิติ ปรากฏ ขึ้นในเรือนพื้นถิ่นและมิติแสงนั้น คือตัวกลางหนึ่งที่สร้างความสัมพันธ์ต่อสัมผัสและการรับรู้ ของมนุษย์ ส่งผลต่อการกำหนดบทบาท หน้าที่ใช้สอยของพื้นที่ สร้างความทรงจำจนกลายเป็น ความเคยชินต่อการคำรงอยู่ โดยพึ่งพารูปแบบการเคลื่อนใหวของแสงธรรมชาติภายนอกเป็น ตัวกำหนด การศึกษาในส่วนของงานออกแบบเป็นการออกแบบในเชิงทดลองโดยใช้แนวคิดที่ได้ จากการทดลองการออกแบบจากปัจจัยทางค้านกายภาพควบคู่ไปกับแนวคิดค้านนามธรรม ดังนั้น ในงานออกแบบมิติแสงในเรือนพื้นถิ่นในเชิงทดลองจึงสามารถเป็นแนวทางศึกษาต่อยอด แนวความคิดหรือนำไปพัฒนาการออกแบบประยุกต์ใช้แสงในสถาปัตยกรรมต่อไปได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright[©] by Chiang Mai University All rights reserved **Independent Study Title**

Phenomenon of Natural Light Formed by the Pattern of

Bamboo Wall: The Case Study of Arka Vernacular

Architecture

Author

Miss Kemintra Upakoon

Degree

Master of Architecture (Architecture)

Advisor

Dr. Burin Tharavichitkun

ABSTRACT

This independent study is the study about relationship between natural light phenomenon and northern vernacular architecture. This study attempts to point out the importance of the pattern of bamboo wall as well as the light which passes through the bamboo wall into the house. In addition, the light cannot only reflect the traditional wisdom, but also the aesthetic and the significance of natural light. Moreover, they also represent the relationship between human and nature. The purpose of this study is to 1. study the local house's pattern of bamboo wall and its light which pass through the local house. 2. study and analyze the relationship between the light which passes through the pattern of bamboo wall and perception of the interior space as well as the natural light with the changing time 3. find the means in evaluating worth, recognizing the light found in the local house and how it can turn into the application of designing natural light in architecture in order to harmonize the social context nowadays by the case study of Arka vernacular architecture Chiang Rai District.

This qualitative research is the study about theoretical concept in terms of light phenomenon in architecture as well as the study about the concept of natural light in architecture.

The procedures are firstly analyzing the data in order to find factors which affect the natural light in the vernacular house. Secondly, experimenting the design in order to find its quality, recognizing the light found in the vernacular house and how it can turn into the application of designing natural light in architecture in order to harmonize the social context nowadays.

This study is found that the patterns of the bamboo wall effect the quality of natural light found in the local house and the most important factor is the dimness in the internal area which can help to create the light phenomenon in the vernacular house. Furthermore, the natural light influences the relationship between sensation and perception. They also play the significant role in indicating roles, applying the use of space and creating the memory. Experimental design, which is inspired by the essence found from the decoding process in the first part, focuses on both physical and abstract ideas. Additionally, the concept in this kind of design might be the alternative guideline which could apply to the contemporary architecture design.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright[©] by Chiang Mai University All rights reserved